

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.
Árs évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
A nyilvántartási cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, máj. 21.

(D) Államesiny Bukarestben! Im ez az új hír, mely a szentlélekkel egyszerre szállotta meg a világot. Vajha a szentlélek világosítaná fel azon elméket, a melyek a politika homályában tévedeznek s nem látják, hogy az ily hírek, mitől lappangó és általános veszélynek következményei?

Moldva-Olahország sorsába az európai nagyhatalmak avatkoztak volt a keleti hadjárat alkalmával, az ottani képviselet szavazata által teremtenek a két hercegségnek egy fejedelmet, s ezáltal unio jött létre a két külön országozka közt, mely azt egy kis államokká alkotta, mely az európai országok közt végre rendszeres fejlődés útján egy szerencsés helyet foglalhat vala el.

Nem mondhatjuk azonban, a kik az ottani dolgokat figyelemmel kísértük, hogy az új Romania biztos ösvényen haladott az elébe tart jöllet felé.

Az új kormány igen demócrata volt szemben azon intelligenciával, a mely szintén igen aristocrata volt. Kuza maga sem birt a nagyobb születésűek rokonszenvével megválasztása, nem valódi érdemein, hanem a francia politika sugalmazásán alapult.

És mi ugy tapasztaljuk, hogy apró államokban semminemű kormány nem erősödhet meg, a mely a társadalom minden factoraival számot nem vet, s csak szélső pártokat, nem pedig a haza összes értelmiségét képes megnyerni.

Moldva-Olahországnak egy nagy betegsége van: a jobbágyosság. E jobbágyok sorsa távol áll attól, melyet mi hazánkban ismerünk 1848 előtt. Itt nálunk, ha robotját letette a jobbágy, a maga ura volt, s szabadon használta a kezén volt birtokot; ha meguntá urát, szolgálni mehetett máshoz szabadon. Itt a jobbágyának tülhetem hajléka s életszere volt, és életmódja sem felette sanyaru. Moldva-Olahországban a robot nem volt héthez és naphoz kötve; a jobbágy urának marhája vala, melyet akkor használt, mikor szüksége volt rá, s melynek oly kosztot rendelt, a minőt kedve tartott. Silány házakban s marháik földveremben laktak. Midőn láttam e nép gazdag termőföldjét s nagy szegénységét, kérdezém, miért oly hanyagok, hogy ily nyomorban élnek, és ők azt felelék, mikép szorgalmuk mitsem használ, mert ha a végszükségükre valónál többet természetnek, azt földesurok tőlük elveszi.

Oly kis ország ily elnyomorodott néppel jobb sorsra nem emelkedhetett, annyival kevésbbé, mert ily nyomoru népnek csak ily nyomoru aristokrátiája is volt. A bojárok a nép zsírján a lehető fényűzést űzték, nem törődve hazájuknak a civilizatio általi emelésén; fényűzésük által tetemesen adósdotak, életmodjuk a törököktől eltanult szibarításra vette őket a nélkül, hogy ugy saját, mint népek mitveltségére súlyt fektettek volna.

Bukarestben néhány szegényebb sorsu ügyvéd s honoratior, s egypár szabadabb bojár lelkében lángolt a nemzetiség szerelme, ezek az egykor Albániában alakult vlak népet az ős rómaiakkal hozták atyafiságba, s így ambítiót akartak önteni népükbe a magasabb államélet felfogására; de felfogták azt is, hogy egy gyöngye aristocrata a hazát ki nem emelheti, s azért nép kell, hogy e kis tartomány, mely négy milliónyi lelket számít, rendre kifejlődhessék.

Az oláh kormány igen helyes irányban buzgott a népfelszabadulás mellett, de a kamarában a nemesség bírván a többséget, alig mehetett annyira, hogy a jobbágyoknak csak a szabad költözködést is megengedje, és így a

jobbágyok sorsának elhatározásánál korunkban két három századdal hátrább maradt e kamara Európa többi törvényhozásainál, sőt a rabszolga orosz állam is túlszárnyalja Oláhországot.

Erőtlen nép, és erőtelen hatalom nem biztosíthat jobb sorsat. Kuza és kormánya belátták, hogy a népek jog és szabadság kell, hogy a haza ügyéért lelkesedjék, s folyamodtak is a biztosító hatalmakhoz, hogy e célra új választási törvényt s oly törvényhozó testületet alkothassanak, mely által a sürgős reformokat átvihessék.

E folyamodás sikert nem aratott. Benn a kamara folyvást ellenszegült a ministerium céljának, holott a nép már lázadások által is sürgetni kezdé jogait.

Mit gondolt Kuza? ki által volt biztatva? azt még nem tudhatni, de egyszerre május 14-dikén a kamarát kormánya szétoszlatta, s midőn az 15-dikén megint összeakart gyűlni, hogy a hatalmi tény ellen óvását beadja, Kuza a képviselőket fegyveres erővel űzette szét, s ma kormánya egy octroyon dolgozik, mely a nép jogaira fektetett választás alapján szándékszik képviselő kamarát létesíteni.

Mindenki belátja, hogy a mit az oláh kormány tett, azt nem önféjtől tette; ez állambányban a gyámhatalmak sincsenek beegyezve, s mindenki a francia politika titkos működésére ismer e tényben, annál inkább, mert már néhány hó óta észrelehetett venni, hogy e politika valamely elrejtett czéloknak veti ágyát keleten, s a forradalmi elemek gyűlélyévé vált vala Bukarest.

A koczka most el van dobva, s míg az oláh demócrata úgy látszik Olasz- és Franciaországra támaszkodik, s sorsa a lengyel forradalom sorsával titkos összeköttetésben áll, addig biztosan lehet arra számítani, hogy a bojárság Oroszországban fog pártolót keresni, és találni, és befolyása az igen szegény, és miveltség legalsó fokán álló oláh tömeg felett annyival nyomasztóbbá válik, mert habár sok adóssággal vannak ők terhelve, de sok kincs és nagybirtok is van kezükben, ezen felül az értelmiség zömét csakugyan ott is a nemesség képezi. Egy szóval ő mindazon factorokat bírja, melyek nélkül országos jöllet nem lehet. Így Kuza végrehajthatja ugyan az államesinyt, de ez sokkal valószínűbben vezet a két tartomány uniojának felbomlasztására, mintsem consolidatiojára.

Részünkről nem kételkedünk azon, hogy ezen államesiny egy néhány szomszédos nép forradalmi mozgalmának előkészítése gyanánt van kiszámítva, s a „Wanderer“-nek e tárgyban pár nap előtt egy ominosus cikke hoz is egy feljajdulást, Austria sorsa felett kimondva, hogy amott déli tartományai már elszakadoztak, s vajha e sors ne érje a keleti részeket.

Alig hisszük azonban, hogy például Erdély magyar és székely eleme, mely a bécsi Reichsrathba nem ment, képes lehessen valaha vágyini Bukarestbe. Mi őszinte kívánnunk jobb sorsot keleti szomszédainknak saját határaikon belül, de azt hisszük, hogy ők is többre mentek volna a legitim uton, s csöndes és egyszerű kifejlődés, mint ily államesinyek alapján, melynek csak roppant nagy európai zavarok adhatnak valami csekély jövendő, de a melyek e kis tartományt roppant belviszálynak, összemarczongoltatásnak, s veszélyeknek tehetik ki.

Reánk nézve ezen esemény mindenesetre roppant fontossággal bír, mert a kormány a szomszedságban fejlődő s a rokon nemzetiségek által még hazánk hatáira is átrázható mozgalmak által csaknem közvetlenül érdekelve leendő, s maholnap bebizonyul, mi-

képp igen derék dolog lett volna, ha az a várak-kolozsvári vonal legalább Kolozsvárig már ténne a szolgálatot.

És bebizonyul, hogy mindnyájunk érdekében felette nagy biztossággal szolgálva, ha a magyar királyság ma már consolidálódva levén önérteljes nyugodtságával nézhetne talán azon világmozgalom elébe, a mely a Dunatorkolatnál bekövetkezendőben állni látszik.

Igen sokan azt hiszik, hogy a francia politika itt csak egy új sebet szakított fel, hogy Európát a congressus eszméjének elfogadására sarkalja, de az ily sebek nem ily időszaki kérdések végett ápoltnak, az európai kérdések egy nagy láncolata áll szoros összefüggésben, melyek közt egy elv vezérfonal húzódik át: új államokat szervezni a suffrage universel alapján, új hatalmakat létesíteni s december 2-ki államesiny elveinek szentesítése s következményeinek biztosítása végett; csak hogy ez elv már Franciaországban is kezd ingadozni, a leghatalmasb francia szónokok kimutatták, hogy a suffrage universel nem szült szabadságot, csak elnyomást, és az értelmiség letiprását; Európa fát bele a hosszas izgatottságba, s talán közel áll egy nagy catastrofa, mely így vagy úgy ez izgatottságnak véget vessen?

Igénytelen nézetek az erdélyi Kálmán értelmű magyar népnevelése érdekében.

Helvét hitvallásunk s erdélyi magyar nemzetiségünk fentartására, és értelmesseink számának korhívánata szerinti szaporítására egyik fő kellék, hogy minden egyházközösségünkben (ekklézsiák) jó népiskolának legyen. Nem elég csak feltanodáinkban tanítani és tanulni szorgalmunk, hanem mulbatatnunk szükséges népiskoláinkat is a feltartóztatatlannal haladó korszellem vezéreszméi szerint rendezni és a hol nincsenek, újakat állítani: mert csak így lesznek lehetséges a nép gyermekei közül is felismerni a sokra képesíthető tehetségeket, s azokból és az értelmiség gyermekeiből feltanodáinkban annyi mások fölé tűnő képezni, a mennyi szellemi felsőbbségünk tovább is fentartására szükséges. Iskoláink rendezésére nézetem szerint ezek kívántatnak: 1) Annyi pénz, a mennyivel jelenleg nem rendelkezhetünk. 2) Jó tankönyvek. 3) A nevelés céljának megfelelően épült és beszerelt iskolák. 4) Tanítói tisztességes szállások és fizetések. 5) A magukat kitüntető tanítók és tanoncok buzdítására jutalmak. Lássuk tehát ezeket rendre, s elsőbb is hogy

I. Mennyi pénzalap szükségeltetné arra, hogy kamatjából népnevelésünk jó rendbehozását meg lehessen kezdeni s végrehajtatni? s mi módon lehetne ily pénzalapot előteremteni?

Ugy vélekedem, hogy népnevelésünk sikerrel rendezésére szükségeltetne legalább 300,000 olvasd háromszázezer osztrák értékű forint. De honnan teremtsünk össze ily roppant összeget, mikor szegények vagyunk? ellenvetik sokan; mire én azt felelem: hogy 60—hatvan ezernél több családot számláló Kálmán értelmű egyházállamunk csak akaratban ne legyen szegény, rövid időn összeremthet még sokkal több forintot is. S ha az értelmiség akarja, hogy közel multban nagy áldozatokkal létesített jótékony egyletei működése útjába a neveletlen nép zsibbasztó akadályokat ne gördítsen, a népek minden hozzájárulása nélkül is össze kell hogy teremtes.

A népiskolák rendezésére szükséges pénzalapot egyházállamunk uri rende, értelmissége, lelkesíti és tanítói kara kell, hogy sajátjából összetegye; mert arra számítani nem lehet, hogy a nép egyelőre ily pénzalap előállításához önkéntesen hozzájáruljon, hozzájárulásra erőszakolni őket pedig eszélytelen kísérlet lenne, mert ezáltal az összetett pénzből kölcsönvételről idegenítettetnének el, a mit én nem szeretnék.

Midőn azonban minden jó lelket magyar népnevelésünk gyámolítására áldozni hívok fel, előre kijelentem, miszerint senkitől sem aján-

déket, sem kölcsönt nem kérek; hanem hogy népnevelésünk is gyámolitva legyen, az adakozók családjának jövője is biztosíthatassék, bátor vagyok részvénytől állásra hívni fel mindenkit egy erdélyi Kálmán egyház-állami takarékkölcsönpénztár életbe-leptetésére, a következő alaptételek mellett:

1) Erdélyi Kálmán értelmű takarékkölcsönpénztára állítatik fel a végre, hogy az anyaszentegyház tagjai megtakarított pénzüket időnkint beletelhessek.

2) Részvénytől csak Kálmán értelmű család állhat.

3) Betehteti részvényül 10—tiz osztrák értékű forinttól akár hány ezerig, s mindannyiszor a hányzor arra mód és kedv leendő.

4) A részvényesül állók nevei, és a társállásának rövid kimutatása évenként ki fog nyomtatni az anyaszentegyház névkönyvében.

5) A betételek nem az egyházállamé, hanem a betévkéi lesznek.

6) Első évben minden betétel egy népnevelési pénzalap előállítására kamatozand, azon túl felerészben a részvényesek javára, felerészben népiskolák rendezésére, s szűkségekkel ellátására.

7) A részvények első évi kamatjából származó népnevelési pénzalap a takaréktárától külön számvitel alatt szaporíttatik saját kamataival, s az új részvények első évi kamatjával mindaddig, míg 1 millió forintra szaporodik, s kamatja csak azután fordíttatik nevelési czélokra.

8) A takaréktár kamatjának fele második éven kezdve a részvényesek javára a takaréktári alaphoz csatolttatik mindaddig, míg e társ is 1 millió forintra szaporodik, fele pedig népiskolák rendezésére s nevelési czélokra fordíttatik, a népnevelési alap 1 millió forintra szaporodásáig.

9) Mihelyt a népnevelési alap 1 millió forintra szaporodott, a részvényesek pénzalapja azontul egészben nekik kamatozand.

10) Mihelyt a takarékkölcsöntár 1 millióra szaporodott, egészben a részvényeseknek kamatozand, és azontul kamatjának fele tőkésíttetik, fele pedig a részvényeseknek s illetőleg utódaiknak évenként illetőségük mérvében kiosztattik.

11) Ha, a mi nagyon fájdalmas lenne, egyelőre csak kevesen igérkezének s állának takarékkölcsöntári részvényesekül, abban az esetben nem részvényesnek csak ugy adatik kölcsön, ha 20 száztóli kamatot előre leteszen a végre, hogy belőle 10 forint neki részvényül lehessen írni, tizet pedig a népnevelési alaphoz lehessen csatolni.

12) A takaréktárból kölcsön nem részvényesnek csak akkor adatik, mikor a meglevő pénz részvényesnek nem kéri, s akkor is a 11-dik tétel értelmében.

13) A népnevelési tárból mindig nem részvényeseknek, s előre letendő kamat mellett adatik kölcsön, s hogy a társ magát 1 millióra hamarabb kinője, rövid időközre.

14) Mindkét pénztárnak egy-egy millióra szaporodása után a kamatot a részvényesek, illetőleg utódjaik magokra nézve magok fogják megfatarozni.

15) Ezen pénztárokból részvényesnek is csak váltó, jó kezes és illő biztosíték lekötése mellett adatik kölcsön pénz.

16) A társ kezelői csak részvényesek által titkos szózáttal választott részvényesek lehetnek, kik hiv kezelésre esküvel köteleztettek, s minden javukat biztosítékul lekötötték. A közönséget a társak állásáról félénken hírlap útján, a főtisztelendő püspökséget pedig minden év végével hivatalos kimutatásban értesítendik.

17) A mely tárkezelő kárt okozand, kártérítésre szoríttatik, s hivatalától elmozdíttatik.

18) Főpénztár és számvéző hivatal létszen Kolozsvárt a mlgs egyház főtanács, vagy ha a részvényesek inkább akarják, egy általuk választott bizottmány felügyelete alatt. Főpénztár lehet minden e társ adományával járuló egyházközösségben, egyházmegyei egyházi előljáróság felügyelete alatt; a főszámvéző hivatal rendelvén el a kezelési módot.

19) A népnevelési alaphoz lehet, s kell is egyházközösségekhez kiiktadni kölcsönpénztár a 11-dik tétel értelmében részvényesek szerzése végett.

20) A részvényesek ezen alaptételekhez ha szükségesnek látják időnkint újakat sorozhatnak, az elévültöket pedig kihagyhatják. Felhívás om indoklásra nem szorult, elég

gő indokolva van az népnevelésünk hiányában, s anyagi állásunk hanyatlásának indultságában; míg még időnk van, mentsünk meg a mit lehet. Nemzetünk, egyházállamunk s családunk jövőjét alig biztosíthatjuk inkább valamivel, mintha az indítványozott takarékos népnevelési kölcsöntárat létesítsük.

Föl tehát míg még nem késő helyét hitem sorossai! adakozunk e kettős szent célra. Álljanak előre az ügynek egyházállamunk fő-fő előjárói, küldjenek szét a hazába lelkesítő felhívás mellett aláírású leveket. Karolja fel melegen az ügyet különösen az úri rend, s egész értelmiség, a lelkesítő és tanító kar; s teremtsünk örömeikül ezt évben egy hatalmas pénztárt.

Ez év háromszázadik éve nagy reformátorként Kálvin János halálának, s ugyan mivel tehetők emlékeztetések az évi közszinatonk halála emlékére szentelendő háromszázados ünnepünket, mintha az alkalommal az ő nevével nevezendő népnevelési pénztárt létesítsük.

Ez év háromszázadik éve anyaszentegyházunk külön püspökavasztására s önkormányzatra lett jogosítottának, s ugyan mivel tehetők emlékeztetések az évet, mintha ez évben 300,000 forintot tesszünk össze a végre, hogy az általunk választott püspök főpásztorlása alá értelmes népet nevelhessünk, s önkormányzatra tovább is elég erősek lehessünk 300,000 forint egy évi kamatja csupán saját kamatainak hozzá tökéletesítésé által — rövid időközre adatva ki néhány év alatt felszaporodik egy millióra, s akkor aztán nagymérvben lehet kamatjából után látni a népnevelésnek, addig is pedig sokra lehetne menni az iskolák rendbehozásában, tankönyvek kiállításában, a takaréktár kamatjának felével. Adjá Isten, hogy felhívásom ne legyen pusztában kiáltó szó. De lássuk már másodszer

II.

Minő tankönyvek vezetnének kívánt eredményre.

Mindenek előtt szükségesnek vélek tanítók iránymutatójának egy népszerű nevelést, melyben nem a tudossá nevelésnek, hanem a gyermeknevelésnek szabályai adassanak elő, felfejtve benne a gyermekekkel bánásnak, a gyerekek iskolához édesítésének, a testi büntetések nélküli szorgalmas tanulásra serkentésének módjait, valamint az is, hogy a falusi tanító a gyermekek gyakori kimaradásából kerülje zavart úgy távolíthatja el, ha minden tantárgyból minden gyermeknek neve után minden lecke mondáskor följegyzi a mennyit tudott, és jól elmondott, s hogy jó igyekezzék gyermekek lecke nem tudásért büntetni kerülje; mert a lecke tanulni nem tudás, a gyermekeknek bekövetkező betegség elpótlója E nevelést tanítását már a közép tanodai 2-dik osztályban el kellene kezdeni, s így folytatni, hogy mikor a tanuló a

6-dik osztályt végzi, legyen kiképezve a tanítóságra. A tanulók nagyrészből nem lesz ugyan tanító; de lesz mindenikből, a ki azt az időt eléri, szülő, s akkor, ha tudja kis gyermekét nevelni, jól fog neki. A nevelés tanítói módjait tanításra feleslegessé tenné a külön képezést, kivált, ha az arra vágyók orgonára, zenére és énekekre is tanodai költségen taníttatnának. A tanítóságra készülőket pedig nem lennének kitéve a katonává szocializálás kedvetlenségének.

Szükségesnek vélek továbbá a főtanodák 4. elemi osztályai számára minden tanulni szükséges tanból külön, s könnyen érthetően irt kézikönyvet, s ezen kézikönyvetek szükségessé értelmezésekkel ellátva bővíteni meg nagyobb könyvekben a tanítók számára. Ezen kézi könyvekből hasonlóan lehetne s kellene is a népiskolai tanoncok és tanítók számára kérdések-és feleletekben kisebb és nagyobb tankönyveket készíteni, de ezeket lehetőleg népszerűbben és gyermekek nyelvén írva. Ily tankönyvek mellett minden iskolánkban egyöntetűvé alakulna át a tanítás, s falusi iskolákban is képezhetőnek ki szegény gyermekek a közép tanodába léphetésre; nem menthetné hanyagságát, mint most, egy tanító is azzal, hogy nincs miből tanítani, s eltűnnek reményei azoknak, kik meg vannak íjvedve attól, hogy a főtanodai tankönyvek rendezése után a 4. elemi osztály számára kijelölendők kell hogy tanítsák ők is tanonczaiknak.

A tankönyvekre minden szakkól külön pályázatot kellene hirdetni, s a használatának nyilvánuló munkákért illő jutalmat adni még pedig egy szakkól nemcsak egynek, hanem mindeniknek, kinek dolgozata felhasználható lesz. A dolgozatok megírására szakértőkből bizottmány nevezessék ki, melynek feladata legyen a jobb dolgozatokból egy lehetően tökéletest szerkeszteni össze, s az eként szerkesztettek nyomtatnának aztán ki közhasználatra, s ezekből bővítetnénk értelmezésekkel a tanítói kézikönyveket. A népiskolai tankönyvekre pályázat ideje alatt számba kellene venni, hogy minden iskolába hány példány kívántatik, hogy lehessen kellő mennyiségben nyomtatni. Sok szegény gyermek azért nem járva iskolába, mert nincs miből könyvet vegyen, arról is intézkedni kellene, hogy az ilyenek ingyen könyvet kapjanak használatra az iskolának a végből küldendő könyvekből. A könyveket mentől keményebb kötésbe kellene kötni, mert városi távol nagy baj a könyvtárlának elszakadása. Önként értetik azonban, hogy mindezek megtehetésére előbb össze kell tenni a 300,000 osztrák forintot; a 300,000 osztrák forint másod évi kamatjának fele kiállván a tankönyvek költségeit, a harmadik évi kamattal hozzá lehetne kezdeni a népiskolák jó karba állításához, s mint hogy ez is nagy fontosságu, lássuk tehát.

meg s legelőször is olvastatt az ugynevezett hetes bizottság (Gull, Rannicher, Lassel, Bologa, Wagner, Schmidt H. és Dr. Pinku) munkálata a „nemzeti jogegyelőség gyakorlati fogantatásának módjairól.”

A hetes bizottság, jöllehet küldetését csak a municipalis jogkörrel felhúzóztott szász universitástól nyerte, feladatának körén túl, bele-vágott azon „alapelvek” kijelölésébe, melyeket a politikai egyensúly helyreállítására nézve Erdély rendi nemzetei közt irányadóknak tartott.

A bizottság ezen munkálata tehát több, mint egyszerű megoldása egy helyhatóság jogkörbe tartozó kérdésnek, s abban nem kevesebb javaslatot, mint az, hogy a szász nemzeti gyűlés mondja ki határozottan, miszerint:

„A szász universitás az 1860. október 20-diki eszéjári diplomát s az 1861. febr. 26-iki állam-alaptörvényt a birodalmi képviselőkről, az erdélyi nagyfejedelemség közigazgatás nézve is szükségessé vált új szervezés alapjául tekintti s maga részéről oda fog hatni, hogy Erdély alkotmányának kérdése ugyanazon alapon a törvényhozás útján békés megoldáshoz vezetessék.”

E munkálata I. fejezetének első cikkelyében mindjárt ki is mondatik aztán, hogy: „az erdélyi nagyfejedelemség most és mindörökké önálló, minden más országtól független, s elválaszthatlan és megoszthatlan alkotórésze az osztrák-ősbírodalomnak.”

s így semmiesnek nyilvánított azon sok százados kapcsolat, melynélfogva Erdély az alaptörvények alapján mindig a magyar korona kiegészítő része gyanánt tekintett és kezeltetett Bécsből is, de határozottan semmiesnek kiáltott az unio Erdély és Magyarország között.

E munkálata kimondatik, hogy „alkotmányosul” ut és eljárás csak az, mely a reichsrathban Bécsben megy véghez, s a

III.

Mi módon kellenetöbbsire céltalan belszerkeztetű népiskoláinkat átalakítani? s a hol nincsenek, ujakat építeni?

Népiskolánk nagyrészből egy tanító, s egy szobában tanítja együtt a fiukat és leányokat; legelső tehát, hogy minden ily szoba egy közfalal állítandó hosszú keskeny téglakemencze által két szobára, fiúk és leányok tanszobájára különítessék, a mi által az éretik el, hogy a két szobában mindent egyforma meleg lesz téli időben, mindkét szobával szembe vágassék vagy újból építéskor hagyassék két nagy ablak és pedig a délfelől falon, mindenik szoba egyik ablakára téssék pléh légűszítők. Az ablakhelyek úgy vágassanak vagy hagyassanak, hogy a két középső között belől elférjen egy deszka magassági emelvény, melyre a tanító széket és asztalt lehessen helyezetteti, az asztalon felelül pedig szám-és ének-tanító nagy festett táblát lehessen akasztani.

Ajtóhely a tanító emelvényével szembe az északi falon vágandó vagy hagyandó, hogy rajta mindkét szobába egyformán be- és kijárni lehessen. A válaszfal szolgált kemenczét az ajtóval szembe, s ettől két rőfnyi távol kezdve oly hosszan kell rakatni, hogy az a tanító emelvénytől egy rőf távolig nyuljon, rakatni kell pedig három kettős kööslop közé téglával vastagon padolt jó erős faramára, mely a földet ne érje úgy, hogy a füst vezető sípokat a reájok erősített seprő ajtókon a két végső oszlop kettős fala közlül kilátszó végeken meglehessen seperi. A kemencze tűz-kallanját, hogy kevesebb tűzzel hamarabb melegítsen, plattennel kell fedni; a kallant fedő plattenne fél téglából lábakat állítva, ezen lábakra sípokat aljálul ismét plattent tenni, s erre rakatni fel aztán a füst vezető sípokat, hogy könnyen lehessen seperi, minden sípot egy téglá magasra és szélesre. A tűzkalán és három ilyen síp elég magas válaszfalat ad, s a harmadikon a füst visszaér az ajtóval szembe levő oszlophoz, melyet ezen felelül kéménnyel lehet átalakítani; a más két köz-slop jó erősségű emelthetvén föl egy a padló gerendák alá teendő, ugynevezett mestergerenda alá. Egy ily kemenczét fátlán helyeken kigylásióli félelem nélkül lehet szálmával is befűteni s az az előnye, hogy ha reggel ki-melegetett, estig se hűl ki.

A mi az iskolapadokat illeti, minden től padhoz külön irópád szükséges, s minden páry ilyen pad külön talp rámba állítandó, hogy szükségeltetvén, a padokat szét lehessen szedni, s a szobából is kivinni; mert ne feledjék, hogy minden jól sikerült examenre illő egy kis gyermeki táncvizigalomnak következni, s hol lehetne annak méltóbb helye, mint a felesleges padoktól tirtett iskolában.

A tanító állványához legközelebbi pár pad a kezdők számára legtörpebben, a többi há-

trább mind magasabba készítendő, hogy a hátrább ülő nagyobbak az előbb ülő kisebbek felett elláthassanak; minden pár pad között annyi köznök kell lenni, a hol a gyermek padjából ki- s bejárhatson a hátamögött ülők háborgatása nélkül; minden irópád fedele alá minden től hely eleibe fiók készítendő, hová a könyveket és írószereket be lehessen tenni. Valamint a tanító asztalára is egész fiók szükség, hogy a gyerekek írásbeli dolgozatait a tanító belegyűjtthesse, s a közönség előtt vizsgálat alkalmával mindenikét külön könyves-kebe fűtve, felmutathassa. A kezdők irópádjára még ezen felelül minden gyermek eleibe vékony párkányakkal körített fővénrtartó készí-tendő, s hozzá fővénysimító lapoczká, hogy a kicsinyek játszva tanulhassanak írni. A padok körül a falig legalább egy rőfnyi szabad-hely szükséges, a hol a falitáblákon tanulók s oktatók elférjenek. Az ablakok ablakos déli falán kívül a többiek mellé jó széles tornácz készítendő, hol a gyerekek esszők, ha-vazó és sáros időben játszhassanak, mert a közbe közbe játék nagyon elősegíti a tanu-lást, s a test és lélek fölújítására mulhatatl-anul szükséges.

Következnék már hogy elmondjam a tanítói szállások, fizetések és az ösztöndíjakra vonatkozó nézeteimet, de ezt szándékosan mellőzöm, mintán ezekről csak akkor lehet szó, mikor arra pénz lesz, s bocsánatot kérve a tisztelt olvasóktól, hogy becses figyelmüket ily hosszú közleményemmel fárasztottam, bezárom közlésemet azon igérettel, hogy bárha oly szegény pap vagyok is, kinek évenként alig fordul meg kezemen 300 o. é. frt, az indítványoztam takarékoskötő alapjául örö-mest adok 30 o. é. frtot; ígérjenek és adja-nak tehetségük szerint mások is s mutassák meg, hogy szeretik nemzetüket, egyházukat, s családjukat és ezeken kívánnak hosszú és boldog életet, mint

Orbán József,

szász-czegői h. h. lelkész.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

M. Palatka, máj. 18.

Bátor vagyok igénytelen soraimnak helyet kérni, általam tisztelt lapja hátsóhajn, habár tudom, miszerint köz- és anyagi ügyeink, mennyire igénybe veszik, e közvélemény által nagyrabecsült lapot.

Keves sorokban kívánom a nyilvánosság terén e tisztelt lap 48-dik és 55-dik számaiban M. Palatka-ról megjelent közgyűi cikkek körüli észrevételeim, az általam nagyon tisztelt olvasó közönség előtt némi tájékozást megírni. E tisztelt lap 48-dik számában báró Inozédi Zsigmond ur által érdekelte ekkézsiai gyűlés részrehajlatlan taglalásába nem erezkedhetem, mint a melyen, tudva, hogy egy ekkézsiai felgyázó gondokunk tks. Rettégi László ur a gyűlést saját lakában tartja, nem jelen-

Azon irányt, melyet most a szász nemz. gyűlés vett, bécsi lapok is megütközéssel szemlélik, s azt nem csak igazatlannak, de a szász nemzetre nézve jövőre veszélyes következményének tekintik. A „Vaterland” különösen komolyan inté a szászokat a hetes bizottság munkálatainak jelentőségére, s többek közt így okoskodott: „A szászok még soha se állították, hogy Erdély az 1848 és 49 ki események miatt jogvesztetté lön. Tehát reájok nézve csak a következő alternatíva áll: vagy érvényes az unio-törvény vagy ha nem, akkor az előbbi törvények bírnak jogerővel. Ennél-fogva, ha a szász n. egyetem az unio ellen nyilatkozik, akkor okvetlenül az erdélyi országgyűlésnek az 1848 előtti törvények alapján összehívását kellene sürgetnie.” És e lapban azon remény nyilvánult, hogy a szász n. gyűlés a hetes bizottság javaslatait „föltétlenül” elvetendi.

De mind hasznatlan; a hetes bizottság munkálata a márcz. 8, 10, 11 és 12-dikén tartott nyilvános ülésében nagy többséggel elfogadtattott elvben, s a dolgon nem sokat segített, hogy a részletes vita alkalmával az unio-törvény, a magyar alkotmány és államjog, s a szász nemz. gyűlés illetékességének kérdései körül a vélemények éles sűrűdéseket, néha szenvedélyes kifakadásokat idézett elő. Az új szász ispán illetőleg ispáni helytartó, Schmidt Konrád nyakrafőre enuntált, s így a munkát fenemlített nagyjelentőségű I. fejezetének 1-ső cikke az eredeti szöveg szerint, a többi lényegtelen változtatással mind elfogadtattott, s így Erdély a magyar korona kapcsolatából egyeztettén kiszakítottak és közvetlen Auszriába keblezettnek nyilvánított 1).

1) „Sieb. B.” 49. 65. sz.

(Folytatjuk.)

TÁRCZA.

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK MAGATARTÁSA

1860 october 20-dika óta.

Történelmi vázlat

Halmágyi Sándortól.

(Folytatás *)

Egy igénytelen történelmi vázlat tárgyal választott események elősorolásával azon végzettszerű időponthoz jutunk, midőn a magyar alkotmányos pártot az actio teréről visszalépti látók.

A hivatott történet — majd, midőn örök-almunkat fogjuk aludni — alkalmasint hosszabbban, és borogó arczczal vizsgálajda ez időpont jellemét; lapokat szentelhetend leírása, indoklása és tárgyilagossá megítélésére azon sorsszerű lépésnek, melynélfogva az 1862-dik év elején a magyar és székely törvényhatóságok tisztai karai az udvari korlátok, főkörmányzó, főkörmányszéki tanácsosok, s főispánokkal együtt az utolsó szolgahírő lemondtak és tömegesen visszavonul-tak hatáskörükből a magánéletbe.

Most hozni ítéletet e lépés felett, midőn az átmeneti korban éppen benne élünk, ugy-szólvá még minden megoldatlan, nem lehet.

De ez időpont különös megjelölése e dolgozatban szükséges, a mennyiben ezáltal természetesen magyarazatára jövünk azon erőle-sebb fellépésnek is, melylyel a szász nemzeti gyűlés egyszerre határozottan nyilatkozott az ősbírodalom eszméje mellett.

Az új ülésfolyam 1862 február 4-én nyílt

*) Lásd a „K. Közlöny” 1. 2. 4. 6. 8. 10. 13. 17. 19. és 30. 42. 60 54-dik számait.

1) Egész terjedelmében olvasható a „Sieb. Bote” 1862. diki 25-dik számában.

2) „Sieb. B.” 26. sz.

3) „Sieb. B.” 26. sz.

melynek feladata: az északi és balti tengeri övezetű schleswig-holsteini csatorna kiépítésére részvényes társulatot alapítani. Az államkormány által tett ajánlatot, az elömlő munkálatoknál államköltségen leendő kivitelezést, elfogadták.

Berlini biztos hírek szerint Poroszország az értekezlet május 12-ki ülésében a londoni szerződést nem fogadta el tárgyalás alapján, mivel a háború a Dánia iránti német kötelezettségeket teljesen megszüntette. Dánia területi épségének kérdése nem volt egyenesen érintve. Austria is hasonló nézetben volt, miután a porosz nyilatkozat ellen semmi észrevételt nem tett. A 17-ki ülésben a német nagyhatalmak kijelentették, hogy a dynastia kérdése felett az értekezlet nem tanácskozik; az alkotmány kérdését illetően pedig, a hercegségek önállása és egymáshoz tartozása kell, hogy a rendezés kiindulási pontjává szolgáljon. Dánia erre azt felelte, hogy ilyeszerű megoldás egyáltalában el nem fogadható.

A „Frankf. Postztg.” szerint az értekezlet 17-ki ülésében előterjesztett ausztriai porosz javaslatok a hercegségek tökéletes autonómiáját, személyi uniót, s anyagi biztosítékokat kívának, s az öröklési kérdésben a német-szövetség álláspontjának megőrzését foglalják magukban; a miért is Beust báró ezekhez csatlakozott. Oroszország sem idegenkedik azoktól.

Ellenben a „Patrie” Berlinből úgy értesítik, hogy ott az udvarnál s a politikai körökben élénk benyomást tett volna Oroszországnak az a nyilatkozata, mely szerint ő az értekezletből ki szándékszik lépni arra az esetre, ha az alkudozások elterlenének az 1852 ki londoni szerződés által megállapított alapoktól. Levelézést szerint az orosz kormánynak az a határozata oda mutat, hogy az el van töltve, ellenezni a dán-német kérdésnek népszavazás által való megoldását.

A mint a „N. Pr. Ztg.” írja, Dánia folyvást makacsodik, úgy hogy engedékenységre egyhamar nem lehet számítani.

Törökország: Konstantinápoly.

máj. 12. Folyó hó 7-én volt az első értekezlet ülés a dunai fejedelemségek ügyében. Nem egészen biztos hír szerint Franciaország azt indítványozta volna, hogy Kuza fejedelmet a további tanácskozásra szükséges felvilágosítások érdekében hívják meg az értekezletre. Az indítványt hosszas vita után elfogadták, s az értekezlet második ülését akkorra halasztották, mikor a fejedelem Konstantinápolyba fog érkezni.

A „Gen. Corr.”, melyből a fennebbi tudósítás merítve van, Kuza fejedelemlenne Konstantinápolyba menetét nem tartja valószínűnek; ellenben a „Journ de Const.” május 14-ki száma szerint a fejedelem elszállásolására már be is rendeztek egy császári kioskot.

Oláh-Moldvafejedelemség. Bukarest, máj. 16. A mint francia lapoknak írják, a kamara vonakodván tárgyalni a választási törvényt, mely a 15-én megnyitott ülésszak napirendjén levő egyedüli tárgy volt, fel lönt oszlata, s erre a fejedelem kibírdette a választási törvényt, s az egyezményhez egy pótcikket. A nemzet e rendszabályok fölött igen, vagy nem-mel szavazásra van felhíva. Teljes nyugalom uralkodik. A közvélemény igen kedvezőnek mutatkozik a fejedelem politikájára nézve. A választás a községi törvényben elfogadott elveken alapulván kettős fokozatú leendő.

Kuza fejedelem 4 kiáltványt adott ki. Az első, mely a román néphez van intézve, a fejedelem kormányának eljárását fejti ki. A második a hadsereg hűségéhez intéz felhívást. A harmadik a néphez lévén intézve, annak jelenti, hogy az ország máj. 22-29-re fog szavazni; a 4-dik az új alkotmány pontjait foglalja magában, melyet a fejedelem elfogadás végett az ország elé terjeszt.

A „Patrie”-nak egy galaczi sürgönye szerint, Bessarabiában az orosz csapatok összpontosításában naponként nagyobb tevékenységet fejtenek ki, úgy hogy az összpontosított csapatok számát nem kevesebb, mint 50,000 főre lehet tenni.

Ujabb. Hamburg, máj. 20. Folyó hó 18-án Dahlström jütlandi dán kormánybiztos Horsensbe ment, hogy Wrangel felhatalmazottjával a viszonyoknak a fegyvernagyvadás tartama alatti rendezéséről értekezzenek. A „Dagbladet” 19-i számában azt írja, hogy a Jütlandban folyó hó 12-e után kirott adók felhajtása hír szerint elmarad s a hajóknak el kell hagyniok a jütlandi kikötőket.

— London, máj. 20. Az alsóház mai ülésében Palmerston lord Whitesirk interpellációjára ezt felelte: A fegyvernagyvadás tilalmaz újabb kényszerített adófelhajtásokat; a régibb adók felhajtását illetően a fegyvernagyvadás egyezmény szerkezte kétértelmű.

— Kopenhága, máj. 20. A Berling-féle újsg írja, hogy a londoni értekezlet 17-i ülésében a német nagyhatalmak hír szerint igen meszszezható javaslatokat formuláltak. Dánia felhatalmazottjai kijelentették, hogy e javaslatokat nem tekinthetik egyezkedés alapjául elfogadhatóknak.

A K. Közlöny magán-táv sürgönye

Feladott: N-Szeben máj 23-án, d. u. 3 óra 20 p.
Megjött: Kolozsvára d. u. 3 óra 25 p.

Az országgyűlés újból megnyitott, hetvenkét tag nem lévén jelen. Koronka Antal unit. lelkész, mint kir. hivatalos letette fogadalmát. A nyelvügyében hozott törvényjavaslatot teljes szövege szerint megerősítő leirat felolvasatott, holnapután fog e felett ülés tartatni.

Bécsibörze Május 23-án: Nemzeti kölcsön 80.— 5% Metalliques 72.50. Bank-részvény 784.—. Hítel részvény 192.60. Váltó Londonra 114.40. Ezüst 114.—. Arany 5.47.

1860-diki Állam kölcsön 95.50.
Május 19-én: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 75.25. Erdélyi 72.10.

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhah. fontja.	
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.		
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n.						
Besztercze	május	17.	240—240	180	—	104	160	12
Brassó	május	6.	284—284	148—140	148—130	112 106	150	14
Dézs	„	17.	310—290	210—200	—	120—110	190—180	11
K. Fehérvár	május	7.	380	250	—	200	240	13
Kolozsvár	„	19.	340	250	—	144	226	15
M.-Vásárhely	„	19.	372—330	252—220	—	136	210	12
N.-Enyed	„	19.	340—326	246—224	—	218 180	224—224	14
Szamosujvár	„	9.	310—280	220—210	—	120—110	200—200	13
Szászváros	mart.	27.	390—390	290—290	—	196	295—295	13
Sz.-Régen	május	17.	320—280	200—180	160 140	128—124	192—184	13
N.-Szeben	„	17.	373—320	213—200	—	180—167	220—207	15
Sz.-Udvarhely	május	17.	331—324	146—138	—	122 114	158	11
Torda	május	14.	398—246	240—150	160—150	160—155	226—225	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(137) Főnyeremény 250,000 ft. (1-2) Legesekélyebb nyeremény 135 ft.

A cs. k. ausztr. legújabb állam kölcsön

1864-ik évi

első főnyeremény huzása

1864. Junius 1-én leend.

Továbbá September 1-én, December 1-én, 1865 Mártius 1-én és 1865 Aprilis 15-én. Tartalmaz 400,000 nyereményt u. m. 250,000 ft 220,000 ft 200,000 ft 150,000 ft 50,000 ft 25,000 ft 20,000 ft 15,000 ft 10,000 ft 5,000 ft 2,000 ft 1,000 ft 500 ft 400 ft sat. sat.

A legesekélyebb nyeremény 135 ft.

A nyeremények a huzás után azonnal kifizetnek

1 egész, a fentebbi 5 huzásra vonatkozó érvényes sorsjegy ára 12 ft.
1 fél, 5 6 ft.
6 egész, 5 70 ft.
6 fél, 5 35 ft.

Ilyenmü sorsjegyek nyerhetnek az említett 5 első nyeremény huzásból u. m. 250,000, 220,000 200,000 ft sat. sat. melyek az 5 huzásból nyerhetnek; a nyeremények jegyzéke, a résztvevőknek minden huzás után pontosan és bérmentve fog megküldetni.

A huzás napja közel lévén, kérékít a t. ez. közönség, hogy biztos és pontos szolgálata számithasson, megrendeléseiket az összevágott együtt minél előbb és közvetlenül az alólírt nagy kereskedelmi háznak beküldeni.

SCHOTTENFELS B Majnai-Frankfurthan.

Figyelmeztetés

(136) (1-4)

Alólírt külföldön nevezetesen Londonban több évi óta lakása által szerzett tapasztalatát és tanulmányait kedves hazájára is ki akarván terjesztetni, minden igyekezetet arra kívánja fordítani, hogy a t. ez. nagyérdemű közönséggel ezen üzletbe vágó cikkekkel megismeresse, s hogy erre vonatkozólag semmi szűkséget ne szenvedjen, s külföldre ne szoruljon, most tehát van szerencsém jelenteni, hogy a Londoni „Hudson's Bay” Társulattól, egy egyenesen Amerikából igen szép és nevezetes értékű vadbőröket kaptam, nevezetesen: fehér róka, amerikai nyest, farkas, hóda, híz, ausztraliai nyest, bölény, nagymennyiségű pézsmá sat. melyekből azután izlés szerint fogom mind a női, mind férfi felső öltönyöket a legutányosabb árban készíteni, különösen kiemelem a férfi öltönyök közül a legelsőbbek általán készített Szabastolt, melyet az ide, miután ehhez igen alkalmas bőrök érkeztek, nagyon ajánlok.

Bécses rendeléseknek pontos és olcsó árban megkészítését mindig halásan veszi és elvállalja

PROHÁSZKY JÁNOS, szőcsmester.

(123) (3-3)

Amerikai, némethoni és bécsi, különböző varrással

különbféle szerkezetű

varrógépek-raktára

érkezett a Boér Sándor gözszappan és gyertya-gyáránál levő boltba, Széchenyitér 39 sz. alá; hol a gépek mindenki által megtekinthetők és a vásárlók a gépivarásokban alapos oktatást és mindenmüli utasítást is ingyen nyerne.

Ezen varró gépek mind a legnevezetesebb szerkezetűek és e mellett oly segédeszközök vannak hozzájuk alkalmazva, melyek a legnehezebb varrást szinte játékká, de minden esetre gyönyörűséggé könnyűvé p. o.

1) előkészítet a férfi ingelők hajtásához, egy ily eszközzel a maga az ingelő hajtásait minden szálhuzás nélkül a legpontosabban hajtja és varrja, továbbá 2) minden szélességű szegő 3) sujtás, 4) paspoilrozó, 5) szalagvezető, hajtó és varró, 6) himző, 7) sujtás és paspoilrozás különféle vezetők sat. előkészítettek.

A gépek jószágáért és a varrás nem csak tartóssága de bonthatlanságáért jótállás ajánlatik.

Végre pedig nem vásárlók is szívesen láttnak a gépek és ezeknek munkálatok megtekintésére.

BOÉR SÁNDOR.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Figyelmeztetés.

(128)

(3-3)

Mely szerint minden illeték öve intetnek, hogy senki is a Kendeffi családnak viszáitelt us. Hunyadmegyében fekvő ugynevezett revindicált havasokból, a Méhesen lakó Kendeffi Istvánról illeték része és annak elvett hasznai megtérítési joga iránt, nevezett Kendeffi Istvánnal, mint eső alatt állóval, ne szerződjék.

Apanagyfalu, 5-ik május 1864.

Katona Elek,

a Kendeffi István esődtömégének gondnoka.

JUNIUS 1-sőén

megnyitása a nyári fürdőidénynek az

előpataki

ivó-, fürdő- és savó gyógyintézetben

Az előpataki híres ásványos vizek már régóta nagy elismerésben részesültek; közelebről is Páris nagy bírt orvosa és tudosa dr. Constantin James, eljutván hozzá a magas osztrák követség által dr. Meyr Ignáznak az előpataki vizekről írott jeles munkája, a cs. kir. külügyminisztériumhoz intézett levelében ígéretet tön, hogy Előpatak vizeit a múlt külfölddel és tudomány világával kívánván megismertetni, az általa szerkesztett és nagy olvasó közönséggel bíró folyóiratban — (Guide des Eaux.) megismerte: i és azokról értekezést ír.

Dr. James szerint csak is a korsikai orezzai viz az, mely ezen osztályzatból az előpatakiak kiálja a versenyt.

Gyomorgyöngöses és gyomorgöres, májtömlős, zsírmáj, epeelválasztási rendeltenségek, epeköbajok, sárgaság, lépdagok, váltóláz következtetése, a vese és vizezhólyag burutos állapota, méhtömlős, altesti zsigerek vérbősége, aranyér, sápkór, vérhiány és sápkór, azon betegségek, melyek az előpataki víz ivása és a fürdés által sikerrel gyógyíthatnak.

Meleg és egyszerű hideg fürdői minden kíváncsolomnak teljesen megfelelnek.

A múlt évben a nagy közönség által tetszéssel fogadott árszabályozása a szállásoknak, a következő nyári idény alatt is életbe lép.

A cs. kir. szekérposta által a napontai közlekedés Brassó és Előpatak között fenn fog tartatni.

Egy, a hazai nyelvekben jártas és vizek jeles tulajdonaival ismeretes fürdőorvos általán helyben megtalálható.

Van egy igen jól rendezett gyógytára, egy olvasó szobája, magyar, német és román hírlapokkal ellátva.

Valamint a múlt évben, egy ezen jeleni fürdőidény alatt is alólírt fürdőbizottmány kedves kötelességének tartja, hogy a magas vendégek tetszését és elismerését kiérdemeje; nem szűnend meg, hogy minden alkalmat felhasználjon, hogy a fürdő életet mentől élénkebbé és élvezetesebbé tegye; kirándulások közelebb s távolabb eső helyekre, zene, táncestélyek, műelőadások sat. változtatva elég szórakozásul szolgálhatnak, hogy a tisztelt eziml vendégek ne unják magukat, és végül nem fog hiányozni a jó zene: ugyanis Salam on János kolozsvári ismert népzeneész fogja a rendes zenét végezni s a magas közönséget-magyar, német, román sat. darabjaival mulattatni.

Szállásokra megrendeléseket bérmentett levelekre elfogad és szívesen telejesíti a gazdabíval.

Előpatakán, májusban, 1864.

(127) (3-3)

A fürdőbizottmány.

Hirdetés.

(129)

(3-3)

Szászváros szabad kir. városa és széke tekintetes Nemes tanácsának e folyó 1864-dik év aprilis hó 24 dik napjáról 381 szám alatt kelt engedélye következtében e város piacán délnek fekvő 86 bázsmárk alatt lévő emeletes ház, szabad akaratból folyó év **junius 20-án** délelőtt 9 órakor árverés útján a többet ígérőnek eladatik.

Ezen ház épült 1848-ban, mégepedig jó erős anyagból, cserép fedélzettel és tűzfalall ellátva; foglal magában egy csinos botot és két lakszobát, 1 konyhát és éléskamarát, a felső emeletben 4 lakszobát szép kilátással, egy konyhát és két éléskamarát, ugyszintén árnyékszékét is; nemkülönben az udvaron egy külön jó erős anyagból épült bázat 2 lakrészzel, egy konyhával, pincével és egy boltraktárral. A pince az egész épület alatt elterjed. Ezen kívül van csinos udvara, jó kútja, szép gyümölcsös és veteményes kertje.

Az igen kedvező föltételek felől bérmentes levél útján tudomást szerzethetni tanácsilevélkiadó Molnár József urnál Szászvárosban.

Szászváros, majus 1-én, 1864.

Bournász Jakab.